

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

VERTROUWELIJK

Stg. GEHEIM

MAANDOVERZICHT

No. 2 - 1964

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S TV E R T R O U W E L I J KMaandoverzicht no. 2 - 1964(Tijdvak 1-2-1964 t/m 29-2-1964)I N H O U D

	buz.
<u>I. Communisme Internationaal</u>	
Mao Tse-tung - korte beschouwing van de levensloop van de thans reeds 70 jarige revolutionair en staatsman	1
Chinese leider geen onaantastbare autoriteit voor het Moskou-gezinde kamp	8
<u>II. Activiteiten van de CPN</u>	
De organisatorische aanloop naar het aanstaande partijcongres	9
Financiële acties van de CPN	10
De communistische herdenking van de Februari-staking 1941	12
CPN-delegatie bezoekt Italië	13
<u>III. Activiteiten van de communistische hulporganisaties</u>	
Vredesacties op brede basis - Pinksterdemonstratie tegen "alle" kernbewapening	15
<u>IV. Communistische activiteiten in het bedrijfsleven</u>	
De metaalbewerkerlonen	18
Onrust over c.a.o.'s in de gelederen der grafici	19
Ondernemingsraadverkiezingen	21
<u>V. Andere groeperingen</u>	
SWP-commentaar op CPN-heroriëntatie	23
Samenwerkende stichtingen voor hulpverlening aan Algerije	25
<u>Overzicht stakingen februari 1964</u>	26
<u>Overzicht buitenlandse reizen</u>	27
<u>Agenda</u>	29

H O O F D S T U K I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

Mao Tse-tung

In december 1963 vierde de Chinese leider Mao Tse-tung zijn 70e verjaardag. Het te Peking verschijnende Volksdagblad huldigde hem bij die gelegenheid door een bladzijde gedichten van zijn hand af te drukken. Met deze merkwaardige geste eerde het partijblad vooral de denker Mao, die in al zijn revolutionaire activiteiten - zelfs onder de meest barre omstandigheden - steeds naar de geestelijke waarden zocht welke zin gaven aan de revolutie, die bij al zijn omzwervingen zijn boeken met zich meesleepte en zijn gedachten in talloze gedichten uitdrukte.

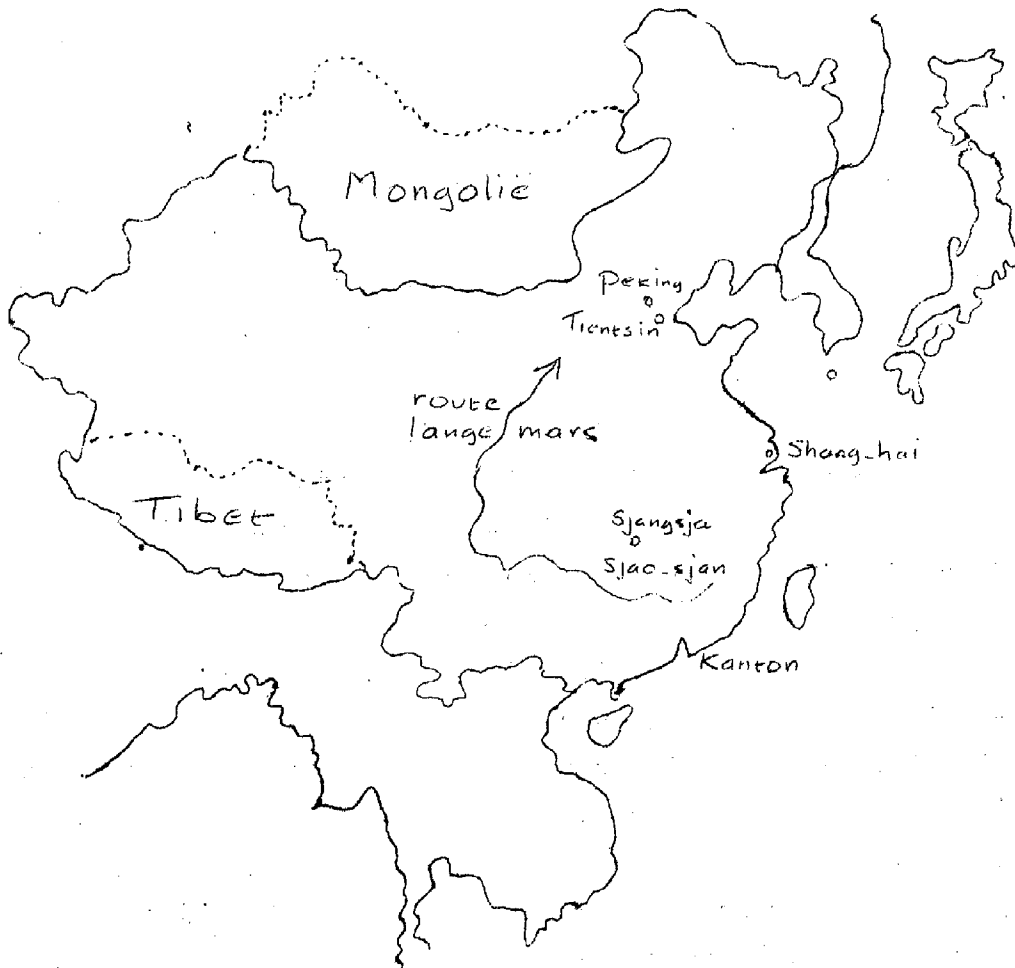
Tegelijkertijd eiste het partijblad door de publicatie van een rede van de partijtheoreticus Tsjoë Yang voor Mao het leiderschap op over de gehele communistische beweging. Nu de moderne revisionisten het marxisme-leninisme zo openlijk hadden verraden, aldus de strekking van deze publicatie, was duidelijker dan ooit komen vast te staan, dat Mao na Lenin en Stalin de meest trouwe bewaker was van het erfgoed van Marx en Engels.

Mao's 70e verjaardag kreeg door deze erkenning een bijzondere betekenis. Ze biedt dan ook een welkome aanleiding tot een korte beschouwing van zijn levensloop.

De jonge revolutionair

Mao Tse-tung werd op 26 december 1893 geboren te Sjao-sjan, een dorp in de meest vruchtbare en welvarende streek van de provincie Hunan. Zijn vader Mao Sjun-sjeng was een kleine zelfstandige boer en graanhandelaar, een harde, autocratische figuur met een grote bewondering evenwel voor Confucius; zijn moeder Wen Tsji-mei een eenvoudige, gelovige dorpsvrouw.

Als de oudste zoon uit het gezin werd hij, na een paar jaar de dorpsschool te hebben bezocht, op dertienjarige leeftijd in het bedrijf van zijn vader opgenomen. Er waren echter herhaaldelijk conflicten - de jonge Mao had een hevige afkeer van mestkruien en andere vuile karweien - en twee jaar later verliet hij voorgoed het ouderlijk huis

om zich geheel aan de boeken te kunnen wijden.

Als student (gewoonlijk hongerig en haveloos) bezocht hij verschillende scholen, nam voor een paar maanden dienst bij een vrijwilligerscorps tijdens de revolutie van 1911, die een einde maakte aan het keizerschap, en kreeg toen ook in roerige politieke studentenkringen voor het eerst gelegenheid zijn leiderskwaliteiten te demonstreren.

In deze jaren stelde Mao zich op een sterk nationalistisch standpunt. Hij verwierp het Confucianisme omdat dit naar zijn mening een te grote nadruk legde op de familietradities en te weinig inspiratie bood voor de beoefening van de patriottische en militaire deugden. Meer dan de traditionele Chinese wijsheden trokken hem de nieuwere westerse inzichten met betrekking tot de ethiek, waarvan hij de twee hoofdmomenten, individualisme en verantwoordelijkheid ten opzichte van de gemeenschap, in verband bracht met de idealen van de revolutionaire

jongeren van zijn tijd: zelfdiscipline en patriottisme.

In 1917 stichtte Mao te Sjangsja, waar hij studeerde aan een middelbare school, een militante studentenvereniging, waarvan verschillende leden in Peking contact zochten met universiteitsstudenten. Ook Mao zelf vertrok in 1918 - 25 jaar oud - naar de hoofdstad. Uit medelijden met zijn armoede hielp de universiteitsbibliothecaris Li Ta-sjao hem hier door een paar moeilijke wintermaanden heen en beïnvloedde hem tegelijkertijd met zijn ideeën over een nieuw, sterk en onafhankelijk China: Li Ta-sjao had met professor Tsjen Tu-hsju toen juist een vereniging gesticht ter bestudering van het marxisme.

Bekering tot het marxisme

Toen Mao Tse-tung, na een jaar van omzwervingen in zijn geboorteprovincie, in 1920 naar Peking terugkeerde, trof hij daar een vroegere leermeester van de school van Sjangsja, wiens dochter Yang K'ai-hui hij ten huwelijk vroeg. Tegelijkertijd herstelde hij het contact met de universiteitsbibliothecaris Li Ta-sjao, intussen een overtuigd marxist geworden, die hem de eerste beginselen van het historisch materialisme bijbracht en hem een exemplaar bezorgde van het Communistisch Manifest. Onder zijn invloed bekeerde Mao zich in dit beslissende jaar volledig tot het marxisme.

In Shanghai legde hij contact met de eerste communistische cel, gesticht door de Comintern-agent Voitinsky en zag zich daar belast met de celvorming onder de studenten van Hunan. Nog steeds in ditzelfde jaar 1920 werd hij tot leraar in de Chinese literatuur benoemd aan zijn oude school te Sjangsja. Toen Bertrand Russell kort daarop Sjangsja bezocht en kritiek leverde op de bolsjewistische dictatuur in Sowjet-Rusland - hij bepleitte een geleidelijke invoering van het socialisme via economische hervormingen - vond hij Mao tegenover zich, die integendeel de gewelddadige machtsgreep verdedigde. De bezetenheid waarvan de jonge revolutionair bij deze gelegenheid blijk gaf, zou hem dertig jaar later naar de overwinning voeren.

Op dat ogenblik was echter de Chinese Communistische Partij zelfs nog niet gesticht.

Het stichtingscongres van de partij vond te Shanghai plaats in juli 1921. Mao was een van de twaalf gedelegeerden die eraan deelnamen

met de Cominternvertegenwoordiger Sneevliet. ^x). De eerder genoemde professor Tsjen Tu-hsju werd tot algemeen secretaris gekozen. In 1923, tijdens het derde partijcongres werd ook Mao in het Centraal Comité opgenomen. Een jaar later - de CPC was in 1923 een bondgenootschap aangegaan met de nationalistische Kwomintang - werd hij tevens tot plaatsvervangend lid van het dagelijks bestuur van de Kwomintang benoemd.

In deze jaren hield Mao zich vooral bezig met het organiseren van de boeren. Onder meer was hij in Kanton een tijd lang belast met de leiding van het Instituut van de Nationale Boeren Beweging, een centrale opleidingsschool voor het Kwomintangkader. Hij nam echter ook deel aan verschillende stakingen.

Toen de Kwomintang samen met de CPC voorbereidingen begon te treffen voor de Expeditie naar het Noorden (1926/1927), gericht tegen de "warlord" Wu P'ei-fu ^{xx}), werd Mao Tse-tung teruggeroepen naar Shanghai, waar hij benoemd werd tot hoofd van de afdeling voor de boeren bij het Centraal Comité van de partij. Tegen die tijd was hij ervan overtuigd, dat het boerenprobleem het centrale vraagstuk was van de nationale revolutie. Vóór dit probleem was opgelost, aldus Mao, zou het onmogelijk zijn de strijd tegen de imperialisten en tegen de warlords en de opbouw van een industrieel apparaat tot een goed einde te brengen.

Het verloop van de Expeditie naar het Noorden leek de juistheid van deze inzichten te bevestigen. Het succes van de onderneming was in niet geringe mate te danken aan de organisatie van de boerenbevolking. Nog jarenlang zou de partijleiding van de CPC deze opvattingen echter bestrijden en - met weinig succes overigens - trachten het proletariaat in de steden te mobiliseren voor de revolutie. De politiek die de CPC-leiding in dit opzicht volgde en die via de Comintern sterk geïnspireerd werd door Stalin, was gebaseerd op de marxistische theorie van de revolutie van het industriële (stedelijke) proletariaat. Ze was

^x) De Nederlander Sneevliet trad in deze tijd in het Verre Oosten als Comintern-agent op onder de naam Maring. Later speelde hij een belangrijke rol in de Nederlandse trotskistische Revolutionair Socialistische Arbeiders Partij. Hij werd door de Duitse bezetters gefusilleerd.

^{xx}) Er waren in deze tijd verschillende "warlords", generaals of bandietenleiders die de centrale regering niet erkenden en in een bepaald gebied een eigen bestuur hadden ingesteld.

in China echter tot falen gedoemd.

Partijleider

Toen de Kwomintang in de zomer van 1927 het bondgenootschap met de CPC verbrak, betekende dit praktisch het einde van de partij voorzover zij georganiseerd was in de steden. Overal werden hier de communisten gearresteerd en vermoord. Terwijl de toenmalige partijleider Li Li-san nog in gehoorzaamheid aan de Comintern bleef waarschuwen tegen het gevaar dat de partij liep om met de "boerenmentaliteit" besmet te worden, vluchtte Mao met een groep boeren naar een onherbergzame streek aan de grens van Hunan met Kiangsi. Hij noemde zijn troep met meer optimisme dan toen gerechtvaardigd leek, het eerste regiment van de eerste divisie van het eerste revolutionaire leger van arbeiders en boeren. Het jaar daarop kreeg hij versterking van een groep rebellen onder leiding van Chu Teh. Hoewel volkomen geïsoleerd van de partijleiding in Shanghai, trachtten Mao en Chu Teh gevolg te geven aan de partijopdracht steunpunten te veroveren in de steden van Kiangsi en Hunan. Verschillende malen vielen zij daarbij ook Sjjangsja aan. Uit wraak hierover liet de gouverneur van Hunan Mao's vrouw Yang K'ai-hui in de gevangenis vermoorden. Daarna gaf Mao deze vruchteloze politiek op. In de jaren die volgden stichtte hij met enig succes een basis in Kiangsi, die onder zijn voorzitterschap bestuurd werd door "Sowjets". In 1934 werden zijn troepen echter zozeer in het nauw gedreven door de Kwomintang-legers, dat hij zich moest terugtrekken. De legendarische "Lange Mars" van Mao's 80.000 partisanen, die een jaar duurde en tienduizenden het leven kostte, eindigde in Sjensi, een provincie in Noord-China.

Tijdens deze mars werd Mao belast met het leiderschap van de Chinese Communistische Partij.

In de tien jaren die volgden, leidde hij vanuit zijn basis te Sjensi de strijd van zijn troepen tegen de Japanners en (afgezien van een korte periode van samenwerking met de Kwomintang) tegen de Nationalistische legers. In deze jaren ook werkte hij zijn eigen theorieën uit over "De tactiek van de strijd tegen de Japanse imperialisten", "De strategische problemen van China's revolutionaire oorlog", "De taken van de Chinese Communistische Partij in het verzet tegen Japan", "De Nieuwe Democratie", "De Praktijk", "Contradicties" en "Dialectisch Materialisme".

In de grot die zijn hoofdkwártier vormde had Mao in de zomer van 1936 zijn eerste contact van enige betekenis met een vertegenwoordiger van het Westen, Edgar Snow, die hem in zijn boek "Red Star over China" voor het eerst buiten China bekend maakte.

Over zijn persoonlijk leven in deze tijd is weinig bekend. Na de dood van zijn eerste vrouw was hij gehuwd met Ho Tzu-tsjen, een van de weinige vrouwen die de Lange Mars overleefde, maar er toen zo slecht aan toe was, dat zij zich in Moskou onder medische behandeling moest stellen. Nadat hij zich van haar had laten scheiden koos hij zich Lan P'in, een voormalige actrice, tot vrouw.

In het algemeen was Mao in zijn particuliere leven tot dan toe weinig gelukkig geweest. Zijn enige zuster was in 1930 te Sjjangsja ter dood gebracht evenals zijn eerste vrouw. Van zijn twee broers was de jongste gesneuveld tijdens de guerrilla in Kiangsi en de oudste, die hem het meest nabij stond, was later in dezelfde provincie gearresteerd en geëxecuteerd.

De greep naar de macht

In de jaren 1944 tot 1946 werd van de zijde van de Amerikaanse regering een poging gedaan de breuk tussen de Communisten en de Kwomintang te helen met het doel de vorming van een coalitieregering te bevorderen. Zowel de bemoeiingen van een speciaal Amerikaans legercommando onder kolonel Barrett als die van de Amerikaanse ambassadeur Hurley en een speciale afgezant van president Truman om Mao te bewegen met Tsjang Kai-sjek tot overeenstemming te komen, bleven zonder resultaat. De communisten namen de wapens van de capitulerende Japanse troepen in beslag en maakten zich op voor de totale burgeroorlog tegen de Kwomintang. Mao stak zijn aanhangers een hart onder de riem met zijn slogan "alle reactionairen zijn papieren tijgers" (met andere woorden: zien er wel vervaarlijk uit, maar zijn uiteindelijk weinig te duchten tegenstanders).

Na aanvankelijke tegenslagen slaagden Mao's legers erin eerst Noord-China in hun macht te krijgen. In begin 1949, toen Tientsin en Peking zich juist aan de communisten hadden overgegeven, kwam het Centraal Comité onder voorzitterschap van Mao Tse-tung in Hopei bijeen en verklaarde, dat nu het zwaartepunt van de communistische activiteiten in de steden moest worden gelegd en dat de industrialisatie het hoofddoel diende te vormen van de communistische economische

politiek. Daarna, op 25 maart 1949, trok Mao Peking binnen.

Meer dan dertig jaar waren voorbijgegaan sinds hij als student voor het eerst de hoofdstad had gezien en er door ongeveer de eerste Chinese marxist aan werk was geholpen. Hij was er voor het laatst geweest in 1920, toen hij van diezelfde marxist het Communistisch Manifest te lezen kreeg. Hij had een Lange Mars achter de rug, maar zijn aartsvijand Tsjang Kai-sjek was nagenoeg verslagen. Hij was de onbetwiste leider van de Chinese communisten en wat meer was : hij had zich die leiderspositie verworven zonder aanwijzing van Moskou. Evenals de andere onafhankelijke rebel Tito had hij zijn eigen weg kunnen zoeken. Hij zou ook in de toekomst zijn eigen weg gaan.

In de zomer van 1949 vielen hem eindelijk Sjangsja en zijn geboortedorp Sjao-sjan in handen. In die tijd publiceerde hij zijn studie "Over de Volksdemocratische Dictatuur", waarin hij zijn ideeën over het in te voeren regeringssysteem uiteenzette en zich solidair verklaarde met het socialistische blok. Op 1 oktober werd de nieuwe Centrale Volksregering geïnstalleerd met Mao als voorzitter. In de winter van 1949/1950 reisde de Chinese leider voor de eerste maal naar Moskou, waar hij na langdurige discussies met Stalin op 14 februari 1950 het Sino-Sowjet-Verdrag ondertekende.

Conclusie

Tot 1950 was Mao Tse-tung de succesvolle revolutionair, een "warlord", die zich van de andere die China in deze tijd kende, onderscheidde, doordat hij zich baseerde op de revolutionaire theorie van het marxisme-leninisme en zijn opvattingen over de guerrilla daarmee in overeenstemming bracht; bovendien doordat hij uiteindelijk al zijn vijanden wist te verslaan en er zo in slaagde zich meester te maken van het gehele Chinese vasteland. Na 1950 was hij vaak minder fortuinlijk.

De Chinese revolutie was in de fase van haar consolidatie niet minder bloedig dan de Russische. De opbouw van de socialistische economie ging hier met minstens zoveel moeilijkheden gepaard als Lenin en Stalin destijds hadden ondervonden. Gedurende een aantal jaren genoot Mao een groot aanzien in de communistische wereld, vooral in de jaren 1956-1957, toen hij zich actief bemoeide met de politiek van de Oosteuropese satellietlanden. In 1958 kreeg hij echter een zware tegenslag te incasseren, toen de politiek van de "grote sprong voor-

waarts" op een mislukking uitliep. In december van dat jaar besloot hij - wellicht in verband daarmee - zijn functie van president van de Volksrepubliek neer te leggen.

In de jaren na 1958 leidde zijn politiek tot een toenemende verwijdering tussen Peking en Moskou.

In communistisch China is Mao Tse-tung een onaantastbare autoriteit. "Kameraad Mao Tse-tung is een groot marxistisch denker en theoreticus", aldus een willekeurig gekozen citaat uit de Chinese pers. "Hij heeft de universele waarheid van het marxisme-leninisme geïntegreerd met de praktijk van de Chinese revolutie. Hij heeft niet alleen het Chinese volk in deze revolutie naar de overwinning gevoerd en ons land een nieuw aanzien gegeven, hij heeft ook scheppende bijdragen geleverd tot de leer van het marxisme-leninisme". Ook in de grote Sowjet encyclopaedie (1954) is Mao voorgesteld als "een groot theoreticus". In een latere uitgave van de kleine Sowjet encyclopaedie (1960) is het adjectief "groot" weggelaten. In het Moskou-gezinde kamp geldt hij nu als de incarnatie van het dogmatisme. Chroestsjow zelf noemde hem in een kwade bui eens "een oude versleten schoen die je in de hoek van de kamer gooit".

H O O F D S T U K   I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

Het 21ste CPN-congres

De houding t.o.v. Joegoslavië en de SWP

Opmerkelijk in de discussiegrondslag voor het a.s. CPN-congres is vooral de bereidverklaring van de CPN tot het leggen van "kameraadschappelijke contacten" met de Bond van Joegoslavische Communisten. CPN-voorzitter Paul de Groot gaf in een artikel (Waarheid 18 februari) enig commentaar op deze kwestie. Hij betoogde in de eerste plaats, dat er geen reden is om de principes van de verklaringen van Moskou van 1957 en 1960 te wijzigen. Dit betekent dus dat De Groot toch onverkort wil vasthouden aan de stelling, dat het revisionisme nog steeds het voornaamste gevaar voor de communistische wereldbeweging is. De vraag is echter, zo vervolgde De Groot zijn betoog, of het voor onze partij nog langer nodig is, het herstel van de contacten, dat door de Joegoslavische Communistenbond gewenst wordt, af te wijzen. Anders dan uit de discussiegrondslag blijkt, geeft De Groot hiermee te kennen, dat het herstel der betrekkingen met de Joegoslaven de CPN-leiding (en in elk geval De Groot zelf) is opgedrongen. Bovendien zou uit deze formulering kunnen worden begrepen dat het gevaar van revisionisme in eigen gelederen in de ogen van de CPN-voorzitter nu toch wel duidelijk en definitief is bedwongen. Deze laatste conclusie wettigt wellicht tevens de veronderstelling dat De Groot, zelfs als de betrekkingen met de Joegoslaven hersteld zullen zijn, weinig moeite zal doen om een verzoening met de SWP-leiding te bewerkstelligen. Typerend is in dit verband ook het in de jongste discussiegrondslag niet herhalen van het beroep dat de CPN-leiding in juli 1962 en april 1963 deed op de boetvaardige SWP-aanhangers (bestuurders werden uitgesloten!) om terug te keren in de CPN.

De organisatorische voorbereidingen

In zijn openingsrede op de partijbestuursvergadering van 25 en 26 januari j.l. announceerde Paul de Groot het komende partijcongres als "een grote politieke gebeurtenis voor het gehele land".

De CPN-voorzitter stelde dan ook dat de voorbereidingen voor dit congres niet alleen een interne zaak van de partij waren, maar ook "naar buiten" gericht moesten worden.

Deze leidraad komt niet alleen in "De Waarheid" tot uiting, die over de partijbestuursvergadering en de discussiegrondslag veel publiceerde, maar ook in de opzet van het a.s. congres, dat een grootser en openlijker cachet zal krijgen. Om deze redenen zijn de districten uitgenodigd meer afgevaardigden te sturen dan in het verleden (geschat wordt meer dan 300), en heeft het partijbestuur besloten het congres - voor het eerst sinds jaren - niet te doen plaatsvinden in "Felix Meritis", maar in gebouw Marcanti.

Enkele dagen na de publicatie van de discussiegrondslag (Waarheid 7 februari) werden - volgens richtlijnen van het partijbestuur - door het gehele land districtsbestuursvergaderingen gehouden. De op deze wijze uit de eerste hand geïnstrueerde districtsbestuurders fungeerden op hun beurt weer als inleiders op de hierna volgende afdelings-ledenvergaderingen. De agenda van deze ledenvergaderingen bevatte ook het stellen van kandidaten voor het nieuwe partijbestuur en het verkiezen van afgevaardigden naar de districtsconferenties, die gedurende de maand maart de definitieve congres-delegaties moeten kiezen.

De in de afdelingen gestelde kandidaten voor het partijbestuur zullen dan nogmaals onder de loupe worden genomen, waarna dienaangaande aan het partijsecretariaat zal worden gerapporteerd. Deze gegevens stelt dit secretariaat op zijn beurt ter beschikking van de "candidaat-besprekingscommissie", die op het congres de definitieve voordracht uitbrengt. Aan de hand daarvan zal het nieuwe partijbestuur door de afgevaardigden worden "gekozen".

Financiële acties

De jaarlijkse donatie-acties der CPN ontvangen steeds een extra impuls door een zogenaamde kerst-enveloppenactie. Daarbij wordt alle Waarheid-lezers een enveloppe uitgereikt met het verzoek daarin een bijdrage te deponeren tot instandhouding van het CPN-dagblad.

Ten behoeve van de lopende donatie-actie, ingegaan op 16 augustus 1963, is rond de Kerstdagen van 1963 eveneens zulk een inzameling gehouden, die rond f 36.500,- heeft opgebracht, tegen f 34.850,- in 1962.

Met betrekking tot de donatie-actie als geheel werd begin februari medegedeeld dat bijna f 127.000 van de op te brengen f 175.000,- is

"verzekerd". De donateurs kunnen intekenen voor een bepaald bedrag en dat in termijnen afbetalen. Het "verzekerde" bedrag omvat mede de nog niet geïnde termijnen. De actie 1962/1963, die ruim f 182.000,- heeft opgeleverd, stond op een dienovereenkomstig tijdstip op ongeveer f 124.000,- .

Hierbij moet echter worden opgemerkt dat ditmaal geen paas-enveloppenactie of verkiezingsenveloppenactie in het verschiet ligt. Daartegenover is een nieuwe actie aangekondigd ter bekostiging van het a.s. 21e Congres der CPN. Deze congresactie moet - uiteraard op korte termijn - f 12.000,- opbrengen.

In CPN-kring werd voorts een poging ondernomen de partijkas te doen profiteren van het door de Westduitse regering ter beschikking gestelde bedrag t.b.v. de slachtoffers van het Nazi-bewind. Daartoe is een zogenaamd "initiatief-comité" gecreëerd. Dit comité deed een circulaire het licht zien waarin opgeroepen wordt een gedeelte van het "smartegeld" om te zetten in "strijdgeld", door het namelijk ter beschikking te stellen van de CPN. Deze circulaire, met aangehechte antwoordstrook wordt naarstig verspreid onder leden en sympathisanten der CPN, die mogelijk voor een "CADSU-uitkering" in aanmerking komen (CADSU is een afkorting, ontleend aan de initialen van de dienst die de uitkeringen regelt, t.w. de Commissie Afwikkeling Duitse Schade-Uitkeringen.)

"Versterkt Partij en Pers"

In januari j.l. is onder de bovenaangegeven naam het eerste nummer verschenen van een mededelingenblad voor de "activisten" der CPN. In feite is daarmee een oud orgaan heropgericht. Reeds vroeger verschenen n.l. soortgelijke uitgaven, eerst als "Versterk De Waarheid", later als "Versterk Partij en Pers". Sedert begin januari 1962 was echter volstaan met incidentele gestencilde bulletins. Het nieuwe "Versterkt Partij en Pers" kwam uit in twee-kleurenvlakdruk. Het bevat nieuws en aanwijzingen voor alle lopende activiteiten als ledenwerving, scholing, brochurehandel, donatie-actie en Waarheid-werving. Omtrent de frequentie van uitgifte wordt geen mededeling gedaan. Het nummer heeft slechts de aanduiding: januari 1964. Naar verluidt zou gestreefd worden naar maandelijkse verschijning. Een februari-nummer werd echter nog niet gesignaleerd.

Herdenking februaristaking

In nog grotere mate dan voorheen bepaalde de CPN-leiding haar aandacht in woord en geschrift bij de voorbereiding der herdenking van de februari-staking van 1941. Als adagium gold: "communisten, socialisten en religieuze vakbondsleden vinden elkaar" in de strijd tegen oorlog en herlevend fascisme.

Toch ging dat eenheidsstreven van de communisten in 1964 niet zover als in 1961, toen de communisten hun herdenking - anders dan anders - lieten samenvallen met de "officiële" van het Amsterdamse Gemeentebestuur. Wel viel het op, dat "De Waarheid" ditmaal naliet kritiek te leveren op de "aparte" herdenking van B. en W. in het middaguur en voorts dat het crypto-communistische voorbereidingscomité zich bij deze gemeentelijke manifestatie zelfs liet vertegenwoordigen. Vermeldenswaard is ook, dat de PSP-aanhang, blijkens een annonce in het PSP-orgaan "Bevrijding", werd opgewekt "de herdenking van 5 uur" (dus de communistische) bij te wonen.

Niet alleen het centrale initiatiefcomité (met de Amsterdamse onderwijzeres Dé de Haas opnieuw als secretaresse) maar ook de gebruikelijke sub-comité's, opgericht in Amsterdamse wijken en bedrijven, riepen op tot een massale deelname aan de communistische herdenking. Onder de adhaerenten bevonden zich ook weer enige niet-communisten.

Een van de genoemde comité's werd gevormd door ambtenaren van de verschillende Rijks- en Gemeentediensten in Amsterdam, waaronder - aldus "De Waarheid" van 20 februari - "het voltallige personeel van het Stadswaterkantoor".

Aan de kop van het communistische défilé liep het initiatiefcomité, evenals vorig jaar o.m. vertegenwoordigd door Theun de Vries, bekende auteur en partijbestuurder.

Namens het partijbestuur van de CPN hebben de secretarissen Henk Hoekstra en Jaap Wolff een krans gelegd bij het monument van de Dokwerker.

De partijvoorzitter, Paul de Groot en de hoofdredacteur van "De Waarheid", Joop Wolff vertoefden buitenslands. Zij legden, in gedachten bij de herdenking in Nederland, op 25 februari j.l. een bos rode anjers bij het monument van de verzetsstrijders van Bologna. Paul de Groot gaf voorts een interview aan het Italiaanse partijdagblad "l'Unità", waarin hij het verloop en de betekenis van de Amsterdamse

februaristaking schetste.

De communisten en het Koninklijk Huis

Hoewel Marcus Bakker naar aanleiding van de gebeurtenissen rond de verloving van H.K.H. Prinses Irene in de Tweede Kamer opmerkte, dat er belangrijker zaken (zoals de loonstrijd) de aandacht vroegen, liet "De Waarheid" op 11 februari een soortgelijk commentaar toch vergezeld gaan van de zinsnede waakzaam te zullen blijven tegen de intriges van "uiterst rechts" en van "anti-democratische groepen", die de genoemde verbintenis zouden willen misbruiken voor het propageren van dubieuze politieke doelstellingen. "Iedere poging om van buitenaf de monarchie te gebruiken als geleidingskanaal voor fascistische invloeden, roept grote gevaren op voor de democratie", zo werd o.m. opgemerkt.

Overigens liet het CPN-blad er geen twijfel over bestaan, dat de communisten de monarchie aanvaardden als een "formele" zaak, zolang zij de grondwet en de parlementaire democratie maar respecteert. Aan de constitutionele houding van de Koningin werd niet getwijfeld.

Wel zeide een commentator in het communistische gezinsblad "Uilenspiegel" van 21 februari het te betreuren, dat het Koninklijk Huis eind 1963 voor het eerst sedert 16 jaar geen speciale Kerstgroet aan de verzetsstrijders en hun nabestaanden zond.

In het artikel werd de vraag gesteld of hiermede de band tussen het Koninklijk Huis en de strijders in de illegaliteit voor goed was doorgesneden. Een onder wijlen Koningin Wilhelmina gegroeide traditie zou hiermede een voortijdig einde genomen hebben, aldus werd geconcludeerd.

CPN-delegatie naar Italië

Zoals bekend heeft een PCI-delegatie eind september 1963 Nederland bezocht. Op haar beurt reisde op 19 februari j.l. een CPN-delegatie, bestaande uit Paul de Groot, partijvoorzitter, en Joop Wolff, lid van het dagelijks bestuur en hoofdredacteur van "De Waarheid", per trein via Parijs naar Italië.

De delegatie had o.m. ontmoetingen met Italiaanse communistische partij-afgevaardigden en parlamentsleden. In Milaan, woonde zij een meeting bij ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van "l'Unità", waar het woord werd gevoerd door de hoofdredacteur van het PCI-blad,

partijsecretaris Alicata en door de Italiaanse partijleider Togliatti. In Bologna werd o.m. een bezoek gebracht aan de partijschool van de PCI. Ter afsluiting van haar bezoek aan Italië arriveerde de CPN-delegatie op 26 februari voor een verblijf van enkele dagen in Rome. In feite was dit het hoogtepunt van het tegenbezoek: men pleegde er namelijk politiek overleg met leden van het dagelijks bestuur en van het secretariaat van de PCI. Zo werd o.m. gesproken met L. Romagnoli, lid van het dagelijks bestuur van de Italiaanse zusterpartij, de leider van de PCI-delegatie, die vorig jaar september in Nederland verbleef.

H O O F D S T U K   I I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Vredesbeweging

Gezamenlijk tegen de kernbewapening

De Nederlandse Vredesraad (NVR) schijnt inderdaad ernst te maken met zijn voornemen vredesacties op brede basis te organiseren. Vroegere pogingen van de communisten om met het pacifistische Comité 1961 voor de Vrede te komen tot gemeenschappelijke vredesdemonstraties, hadden schipbreuk geleden. De oorzaak van dit falen was gelegen in het feit, dat het Comité steeds weer duidelijk stelde te ageren tegen alle atoomproeven, dus ook tegen die van de Sowjet-Unie.

Onlangs heeft de NVR het initiatief genomen voor hernieuwde besprekingen met het comité inzake een gemeenschappelijke demonstratie. De Raad riep hiervoor bemiddeling in van het Genootschap der Quakers. Van oordeel zijnde "dat de strijd tegen de atoomwapens een zaak is van alle mensen, ongeacht hun politieke overtuiging" meende het Genootschap dit verzoek te moeten inwilligen.

Vanwege de NVR namen aan de gecombineerde besprekingen deel de secretaris Gerard Maas en mevrouw Adma Weber-de Hondt, lid van de werkkommissie. Zij werden gescundeerd door J. de Boo, vertegenwoordiger van het Volkelcomité, lid van het dagelijks bestuur van het ANJV. Aan het slot van een bijeenkomst op 6 februari j.l. werd namens het Comité en de NVR een communiqué uitgegeven, waarin mededeling werd gedaan van het besluit om op 4 april a.s. een gezamenlijke demonstratie tegen de kernbewapening te houden. De grondslag voor deze demonstratie luidt: "Het voeren van actie tegen het vervaardigen, in voorraad houden, beproeven, verspreiden en gebruiken van kernwapens, waar ook ter wereld en voor welk doel ook."

De demonstratie zal bestaan uit een mars door Amsterdam en een daarop volgende betoging in het oude RAI-gebouw, alwaar vier sprekers het woord zullen voeren.

Het Volkelcomité, dat zijn demonstratie met Pinksteren pleegt te houden, heeft toegezegd de gezamenlijke demonstratie te bevorderen, maar behoudt zich het recht voor, dit jaar daarnaast zelf zijn eigen demonstratie te houden. Indien dit gebeurt zal het Comité 1961 voor de

Vrede deze Pinksterdemonstratie ondersteunen, aangezien zij op dezelfde grondslag wordt gehouden als die van 4 april.

Naar aanleiding van het tot stand komen van deze samenwerking publiceerde de NVR in het orgaan "Vrede" van februari een hoofdartikel onder de titel "Eerste Stap naar Eenheid". Nu de samenwerking aan de top van de vredesorganisaties tot stand is gekomen, aldus het artikel, dient in buurten en bedrijven te worden geageerd ten einde ook op lager niveau dit resultaat te bereiken. Daartoe moeten er plaatselijk groepen gevormd worden om iedereen te kunnen oproepen tot deelname aan de manifestatie.

De NVR valt hiermee dus terug op een vanouds beproefde tactiek. Reeds in het verleden immers maakte de Raad dankbaar gebruik van tijdelijke, zogenaamd neutrale comité's. Het vermoeden lijkt derhalve gewettigd, dat geen notoire CPN-ers deel zullen uitmaken van de te vormen bedrijfs- en buurtgroepen, teneinde niet-communisten niet te irriteren. De contacten in deze "comité's ad hoc" gelegd, zou de NVR in de toekomst wellicht kunnen gaan benutten ter versteviging van zijn eigen positie.

"Vernu"-reizen

De Vereniging "Nederland-USSR" organiseert, zoals bekend, sinds 1960 toeristenreizen naar de Sowjet-Unie en heeft daarvoor een "afdeling toerisme" in het leven geroepen, die naar buiten treedt onder de naam "Vernu". Sinds kort beschikt "Vernu" in Amsterdam over een eigen pand in de Utrechtsestraat. Men boekt daar niet uitsluitend reizen naar de Sowjet-Unie maar ook naar andere landen. Oost-Europa komt daarbij natuurlijk op de eerste plaats, maar men maakt bijvoorbeeld ook reclame voor een tocht naar Tokio ter gelegenheid van de Olympische Spelen. De Vereniging "Nederland-USSR" exploiteert nu in feite een volledig reisbureau. Het werd op 22 februari 1964 feestelijk geopend.

Vrouwenbeweging

Het 7e NVB-congres

Het hoofdbestuur van de Nederlandse Vrouwenbeweging (NVB) heeft een toelichting uitgegeven op de agenda van het 7e congres, dat op 7 en 8 maart in Krasnapolsky in Amsterdam wordt gehouden (zie ook MO - 1-1964). Daarin wordt bijzondere nadruk gelegd op de tot behoud van

de vrede ontwikkelde activiteiten. Allereerst moet verhinderd worden dat Nederland gaat deelnemen aan de vorming van een multilaterale kernmacht. Ook streeft de NVB naar een politiek van staatkundige neutraliteit. Ten aanzien van de rechten van de vrouw wil de communistische vrouwenbeweging o.m. gelijk loon voor gelijke arbeid, herziening van de belastingen voor de gehuwde werkende vrouw en uitbreiding van de ziektewet.

Inzake het NVB-maandblad "Vrouwen voor Vrede en Opbouw" wordt in de toelichting gezegd, dat de oplage ervan veel groter dient te worden. De NVB-leden moeten alles op alles zetten om het aantal vaste lezeressen uit te breiden, terwijl ook de verkoop van losse exemplaren zou moeten worden opgevoerd.

De slotmeeting van het congres zal samenvallen met de jaarlijkse viering van de Internationale Vrouwendag. Daaraan vooraf gaat een demonstratie, die 's middags om kwart over één op de Noordermarkt in Amsterdam zal starten. Gedemonstreerd wordt voor vrede en ontwapening, voor hogere lonen en lagere prijzen.

H O O F D S T U K . I V

COMMUNISTISCHE ACTIVITEITEN IN HET BEDRIJFSLEVEN

Acties onder metaalbewerkers

De landelijke vergadering voor metaalarbeiders, die het Centrum had uitgeschreven, bracht op 1 februari j.l. slechts een 40-tal belangstellenden bijeen. Wessel Hartog, voorzitter van het Centrum, sprak over de loonsverhogingen sedert 1962. Bij de regering, zo kondigde hij aan, zou telegrafisch worden geprotesteerd tegen de onrustbarende prijsverhogingen.

Bij de discussie na Hartogs inleiding wisselden de aanwezigen ervaringen uit over acties, die zij op de bedrijven hadden gevoerd. Deze acties bestonden de laatste maanden uit niet veel meer dan het samenstellen en verspreiden van bedrijfskrantjes en pamfletten, waarin o.m. werd verteld, dat de drie contracterende metaalbonden in onderhandeling waren getreden met de Amsterdamse metaalondernemers over de toekenning van de in de c.a.o.-metaal genoemde 4 % differentiatie en de extra-beloning voor werk onder bezwarende omstandigheden (waarvoor de zgn. BO-toeslag).

Blijkens "De Waarheid" van 22 februari was de metaalbewerkerbond van het NVV (de ANMB) het niet eens met het standpunt van de Federatie van Werkgevers, dat alleen boven de gewone c.a.o.-lonen mag worden uitgegaan, indien niet meer dan 25 % tariefloon wordt betaald.

De besprekingen bij een groot aantal metaalbedrijven in Amsterdam, zoals de NDSM, Fokker, Ford, Verschure etc., hadden niets opgeleverd. Alleen bij de ADM, zo meldde het CPN-dagblad, wordt bij de Vakraad dispensatie gevraagd voor de betaling van extra 4 % loon, om de in september 1963 in strijd met de toen geldende c.a.o. toegekende loonsverhoging te legaliseren.

Verschillende Amsterdamse bedrijven hebben inmiddels wel machtiging tot uitbetaling van een BO-toeslag aangevraagd. In pamfletten, in de loop van februari bij de scheepswerf Wilton Fijenoord verspreid, werd gesteld, dat de looneisen in de ondernemingsraden aan de orde moeten worden gesteld en dat de leden aan hun kiezers verslag moeten uitbrengen. Volgens die pamfletten zouden de 4 % en de "BO" al in enkele met name genoemde bedrijven (o.a. bij Demka te Utrecht) zijn uit-

betaald of toegezegd.

In zijn rede ter partijbestuurszitting van 25 en 26 januari j.l. sprak Paul de Groot ook over de positie van de ondernemingsraden, die z.i. medezeggenschap moeten krijgen bij het treffen van loonregelingen, waarbij boven de c.a.o.'s wordt uitgegaan. Volgens hem was het nodig onverwijld actie voor te bereiden om loonsverhogingen af te dwingen; door onderhandelingen als het kan, door stakingen als het niet anders mogelijk is. De CPN is er niet tegen, dat de c.a.o.'s door de hoofdbesturen van de erkende bonden worden afgesloten, maar de partijen moeten er - aldus de CPN-voorzitter - met de goedkeuring van een plaatselijke vakbondsafdeling bovenuit kunnen gaan. De loonsverhoging bij de ADM in september 1963 stelde De Groot hierbij als precedent en lichtend voorbeeld. (De opvatting dat de ondernemingsraden op den duur meer bevoegdheden behoren te verkrijgen, leeft overigens niet speciaal in communistische kring. De CPN-leiding trekt de zaak echter als gebruikelijk in het vlak van de klassenstrijd).

Strijd rondom c.a.o.'s

Een tweetal collectieve arbeidsovereenkomsten waarover in januari 1964 nog onzekerheid bestond, n.l. die voor werknemers in de bouwnijverheid en in de grafische industrieën, volgde in februari de ongeplaveide weg naar de definitieve afsluiting. In de Tweede Kamer had de CPN-fractie een motie ingediend, die bij voorbaat van de Minister van Sociale Zaken de verzekering verlangde, dat deze niet zou ingrijpen, ongeacht het percentage aan loonsverhoging, dat werkgevers en werknemers zouden overeenkomen. De motie, die alleen de steun van de PSP kreeg, werd op 13 februari verworpen. Het loonaccoord werd inmiddels door de vakbonds- en patroonsorganisaties goedgekeurd en moet thans nog de Stichting van de Arbeid passeren.

Een viertal ontwerp-c.a.o.'s voor de grafische en dagbladbedrijven werd op 22 februari te Utrecht door de landelijke vakgroepvergadering van de ANGB(NVV) met overgrote meerderheid aanvaard. Mogelijk is daarmee voorshands een eind gekomen aan de activiteit van de "Centrale Commissie van vertegenwoordigers van dagbladbedrijven en grafische industrieën, die zich ten doel stelde pressie uit te oefenen op de contracterende bonden van werknemers in deze bedrijfstak. Deze commissie, die vooral aanhang in Amsterdam heeft, gaf

in januari een gestencild blad uit, "Grafici en Democratie (no. 1)", dat de pretentie heeft landelijk in alle erkende vakorganisaties de oppositie tegen de besturen, betiteld als de "democratisering van de vakbeweging"), op gang te brengen. Uit welke hoek de wind waait, valt o.m. op te maken uit de medewerking, die het blad ontving van M. Ferares, de secretaris van de vorig jaar door het NVV geroyeerde Nederlandse Toonkunstenaarsbond. Bedoelde Ferares is een vooraanstaande trotskist. Evenzo kreeg de Centrale Commissie steun uit de kring van "Socialistisch Perspectief", een links-socialistisch blad, waaraan ook trotskistisch georiënteerden medewerken.

Op 27 januari, daags nadat werkgevers en werknemers in principe tot overeenstemming waren gekomen over een nieuwe c.a.o., gaf de Centrale Commissie per circulaire te kennen, dat haar belangrijkste eisen - automatische aanpassing van lonen aan prijzen en erkenning van het onverkort recht tot staken - niet waren ingewilligd.

Ook de communistische grafische bedrijfsbond van het Centrum liet per circulaire weten, dat ze tegen het voorlopige accoord was en riep op tot een gezamenlijke actie van de typografen. Het Centrum verklaarde echter geen belang te hebben bij nieuwe bondjes of een nieuw discussieblad (doelend op de Centrale Commissie en het door haar uitgegeven orgaan). De CPN heeft zich in de Centrale Commissie nooit kunnen laten gelden. De communist Jan de Kort (drukkerij Dijkman), die aanvankelijk in de leiding van de Centrale Commissie zat, is daaruit gewipt - volgens de CPN "op zeer ondemocratische wijze". De CPN beschuldigt de Commissie er ook van slechts geringe bedragen aan de stakende typografen te hebben uitgekeerd.

De Scheveningse vissers

De staking onder de Scheveningse vissers, op 2 januari uitbroken, werd eerst op 21 februari beëindigd, nadat de werkgevers de eisen van het actie-comité, uitgaande boven de op 13 januari met de erkende bonden afgesloten c.a.o., grotendeels hadden ingewilligd. De staking werd aanvankelijk geleid door de Bond van Zeevarenden, aangesloten bij het te Rotterdam gevestigde Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties (OVV) - een kleine vakcentrale met een anarcho-syndicalistische inslag. (De statuten van het OVV zijn in 1955 koninklijk goedgekeurd.) Veel leden van dit Verbond zijn in politiek opzicht georiënteerd op de PSP, de Pacifistisch-Socialistische Partij, sommigen zijn aangesloten bij de Vierde Internationale.

Het OVB heeft sedert zijn oprichting in 1948 vrij veel aanhang behouden onder de bemanningen van de vissersvaartuigen, ook voor zover deze mensen politiek niet extremistisch georiënteerd zijn. De grote vakcentrales bezitten geen aparte vissersbonden en blijken daarom minder aantrekkelijk voor de vissers. Op vordering van de reders gelastte de President van de Haagse Rechtbank het OVB op 13 januari de vissers op te roepen weer te gaan varen. Nadien heeft het OVB zich formeel niet meer met de staking ingelaten. Een nieuw gevormd stakingscomité gaf steunlijsten uit. Dit comité kreeg de hartelijke steun van de PSP, die op 25 januari in zijn orgaan "Bevrijding" de leden opwekte daadwerkelijk blij te geven van hun medeleven met de strijdende vissers. De PSP zag ook een principiële reden voor haar steun, n.l. deze "dat de niet-georganiseerden en zij die niet naar de zin van de heren handhavers van de bestaande toestand zijn georganiseerd, geen rechten hebben".

De CPN is niet bij de staking betrokken geweest. Een Haagse bestuurder heeft nog wel pogingen in die richting ondernomen, doch kreeg geen contact. Uiteraard toonde de CPN zich wel verheugd over het succes van het actie-comité, waarvan de partij in een pamflet "aan de bevolking van Scheveningen" uiting gaf. Zonder het OVB met name te noemen, deed de CPN daarin overigens een aanval op de "splinterbondjes", die er soms aanleiding toe geven "dat de oplossing van loonconflicten wordt bemoeilijkt en stakingen onnodig worden gerekt". En in de Haagse gemeenteraad stelde het CPN-lid Van Praag aan B & W de vraag of deze staking wel zo lang had moeten duren.

Ondernemingsraadverkiezingen

Bij twee grote bedrijven in Amsterdam - Werkspoor en de ADM - werden in februari de tweejaarlijkse verkiezingen voor de ondernemingsraden (OR) gehouden. Deze leverden geen verrassende uitslagen op. Bij Werkspoor was de communistische Eenheidslijst in de vorige ondernemingsraad niet vertegenwoordigd, daar de indieners destijds een formeel verzuim hadden begaan tengevolge waarvan de lijst niet kon meedingen. De Eenheidslijst kreeg nu weer hetzelfde aantal zetels als in 1959, n.l. 2 (beide bezet door CPN-ers). De categorale metaalbewerkers Bond voor Groot- en Kleinbedrijf (MBGK), die in 1961 had geprofiteerd van het ongeldig verklaren van de communistische Eenheidslijst, viel terug van 5 op 2 zetels. De "oude" EVC is sedert 1962 niet meer in de OR vertegenwoordigd.

Wat het communistische bolwerk, de Amsterdamse Droogdok Maatschappij betreft, kon "De Waarheid" op 21 februari groot opgemaakt melden, dat de communistische Eenheidslijst 65,5 % van de stemmen der uur- en weekloners had behaald, tegen 58,4 % in 1962. De stemmenwinst dankten de communisten vooral aan het feit dat het OR-lid voor de "oude" EVC, J. Frankenhuizen, die zich in 1963 bij de fractie van de Eenheidslijst had aangesloten (waardoor deze 8 leden sterk was geworden), thans kandidaat stond voor de Eenheidslijst. De communisten verkregen echter niet zoveel stemmen als in 1961 werden uitgebracht op Eenheidslijst en "oude" EVC tezamen (68,4 %). Mede doordat het aantal op de ANMB(NVV) uitgebrachte stemmen vooruitging (het steeg van 19,8 % tot 24,5 %), kwam de Eenheidslijst niet verder dan 7 zetels en won de ANMB één zetel.

De uitslagen van de 3 laatste OR-verkiezingen waren bij de ADM als volgt:

	<u>1960</u>	<u>1962</u>	<u>1964</u>	
Communistische Eenheidslijst	5	7	7	
"Oude" EVC/MBGK	1	1	-	(In 1964 geen lijst ingediend.)
ANMB(NVV)	3	2	3	
KAB/CNV	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	
	11	11	11	

(Dit betreft uitsluitend de uur- en weekloners; onder de beambten heeft de communistische Eenheidslijst geen aanhang)

H O O F D S T U K   V

ANDERE GROEPERINGEN

De SWP en de "nieuwe oriëntatie" van de CPN

In "De Brug" van 15 februari j.l. heeft de SWP-leiding - naast de nog altijd voortdurende discussie over "eenheid in de socialistische beweging" - ook enige aandacht besteed aan de discussie-grondslag voor het 21ste partijcongres van de CPN.

De SWP-partijbestuurder Henk Gortzak betoogde in een sceptische beschouwing, dat de CPN-leiding - zoals gewoonlijk - weer veel woorden nodig heeft om een gebrek aan daden te bemantelen. In het bijzonder was dit, volgens Gortzak, van toepassing op het streven van de CPN naar "herstel van de eenheid in het kamp der Nederlandse socialisten". Ook thans nog, zo merkte hij op, schrijft de CPN de tot dusver geringe resultaten op dit gebied toe aan andere oorzaken dan de eigen tekortkomingen. Ter illustratie citeerde de SWP-leider de redenering van Marcus Bakker, die de mislukking van het eenheidsstreven der CPN van na de oorlog o.m. op rekening plaatste van "de rechtse" (Wagenaar c.s.), die tijdens de oorlog de leiding van de CPN in handen hadden gekregen. Hij verzweeg echter, aldus Gortzak, dat hij tot en met het partijcongres van 1956 er toe bijgedragen had, dat deze "rechtse elementen" in de hoogste leiding van de CPN en op de meest verantwoordelijke posten gekozen werden!

Betreffende het in de discussiegrondslag aangekondigde contact tussen de CPN en de Bond van Joegoslavische Communisten merkte Gortzak op, dat deze gang van zaken voor sommigen in de CPN maar heel moeilijk te verwerken zal zijn. Meer nog echter dan de mogelijkheid van een officiële CPN-delegatie naar de vroeger als verrader van het socialisme gedoodverfde Tito, zal z.i. de erkenning dat communisten die met de CPN-leiding van mening verschillen toch communisten zijn, de stalinistische CPN-ers voor problemen stellen. "Het is ons echter bekend", aldus vervolgde hij, "dat bij sommige leiders van de CPN het inzicht in deze doorbreekt. Ja zelfs, dat zij - natuurlijk niet in het openbaar, maar wel in onderlinge besprekingen - tot erkenning komen, dat zij in hun optreden tegen de SWP te ver zijn gegaan. Zij zitten echter met de moeilijkheid hoe dat in de CPN verkocht moet worden".

De SWP-woordvoerder eindigde met een opwekking aan het adres van de CPN-leiding om nu eindelijk eens ernst te maken met haar eenheidspolitiek en daden te stellen, bijvoorbeeld door evenals de SWP deel te nemen aan de gezamenlijke demonstratie tegen de atoomwapens op zaterdag 4 april a.s.

Men liep hiermede vooruit op het feit, dat de CPN (i.c. de Nederlandse Vredes Raad) inderdaad aan deze demonstratie zal meewerken. Of daardoor haar houding t.o.v. de SWP veel zal veranderen, valt voorshands echter nog te betwijfelen.

Hulpverlening aan Algerije

In M.O. 7/8-1963 werd aandacht gewijd aan de in juni 1963 in Algiers gehouden Europese conferentie voor niet-gouvernementele hulpverlening aan Algerije. Daarbij werd gewezen op de belangstelling hiervoor in links-socialistische/marxistische (o.a. trotskistische) kringen.

Voorts werd melding gemaakt van de oprichting - in maart 1963 - van de Nederlandse Stichting "El Djil El Djadid" (EDED), die zich vooral bezighoudt met de hulpverlening aan Algerijnse wezen.

In overeenstemming met de wens der conferentie richtte de Algerijnse regering in september 1963 het "Nationaal bureau voor Europese vrijwillige hulp aan Algerije" op. Dit is verbonden aan het Kabinet van de Minister-President der Algerijnse regering en heeft o.m. tot doel: het onderhouden van de contacten tussen die regering en de hulpcomité's in de verschillende Europese landen en het organiseren van de uitzending van vrijwilligers uit Europa, kortom het coördineren van de hulpverlening.

Met het oog hierop en tevens ten behoeve van een goede voorlichting over Algerije, wordt uitgegeven het orgaan "l'Algérie dans le monde". Dit blad maakte o.m. bekend, dat op 15 september 1963 op uitnodiging van genoemd Nationaal bureau vertegenwoordigers van een aantal Europese hulporganisaties te Brussel hebben geconfereerd.

De bekende trotskist Michel Raptis (Pablo), vergezeld van zijn echtgenote, leidde de bijeenkomst, die mede werd bijgewoond door een functionaris van de Algerijnse democratische volksrepubliek. De Nederlandse afvaardiging bestond uit Maurice Ferares en Huib Riethof.

Sedert eind oktober j.l. bestaat in ons land een tweede organisatie, die zich bezighoudt met hulp aan Algerije, nl. de Stichting "Nederland-Algerije". In het Nederlandse trotskistische orgaan "De Internationale" van november 1963 werd o.m. vermeld dat de stichting zich ten doel stelt het Algerijnse volk te helpen bij de opbouw van zijn land.

De beide stichtingen geven samen het tweemaandelijks orgaan "Algerije Nieuws" uit, waarvan inmiddels het eerste (januari-februari) nummer is verschenen. De redactie van dit periodiek bestaat uit H. Lankhorst (PSP-Kamerlid), M. Ferares, H. Gortzak, Sj. Pieters en I. Cornelissen. Laatstgenoemd tweetal heeft tevens zitting in het bestuur van de Stichting EDED. Lankhorst, die de conferentie in Algiers bijwoonde, gaf in "Bevrijding" in twee artikelen indrukken weer over "Het Algerije van vandaag".

Ter introductie bij de lezers zegt de redactie van "Algerije Nieuws" naast mededelingen over de activiteit van de hulporganisaties, zowel in Nederland als daarbuiten, ook voorlichting te willen geven over de politieke en economische ontwikkeling in Algerije. Daarmede zou het, volgens het blad, in de Nederlandse pers -vooral na de onafhankelijkheid van Algerije-maar slecht gesteld zijn. Deze leemte hoopt men nu o.a. op te vullen met artikelen ontleend aan "l'Algérie dans le monde" en het Algerijnse regeringsweekblad "Révolution africaine". Niettemin zouden "terwille van de objectiviteit" ook vertaalde artikelen worden opgenomen van deskundige buitenlanders.

Opm.: Omtrent de hiervoor genoemde Cornelissen en Riethof kan worden medegedeeld dat zij onlangs werden verwijderd uit het socialistische jongerenblad "De Nieuwe Geboort", omdat de overige leden der redactie zich, naar hun zeggen, niet meer voor hun trotskistisch karretje wilden laten spannen.

STAKINGSOVERZICHT FEBRUARI 1964.

Bedrijf : Scheveningse visserij-bedrijven.
Aanleiding : ontevredenheid v. werknemers over de nieuwe cao.
Inmenging vakbonden : BVZ(OVB) steunde stakers; erkende vakbonden sloten nieuwe cao met reders af.
Resultaat : eisen van stakers grotendeels ingewilligd.
Aantal werknemers : ± 1500.
Aantal stakers : ± 1500.
Duur van de staking : 7½ week (2-1 tot 21-2-'64).

Bedrijf : Bouwbedrijf v.d. Vorm te Amsterdam.
Aanleiding : De 5% loonsverhoging per 1-1-'64 geëist boven het "zwarte loon".
Inmenging vakbonden : onbekend.
Resultaat : extra prestatie-toeslag v. 2½ uur per week zal worden uitbetaald.
Aantal werknemers : onbekend.
Aantal stakers : onbekend.
Duur van de staking : enige uren (10-2-'64).

Bedrijf : Bouwbedrijf.
Van Eesteren (object Nederlandse Bank) te Amsterdam.
Aanleiding : De 5% loonsverhoging per 1-1-'64 geëist boven het "zwarte loon" en ontslag 8 werkweigeraars.
Inmenging vakbonden : erkende vakbonden bemiddelden.
Resultaat : ontslagen ingetrokken op volgende voorwaarden: normaal werken zonder dagelijkse staking of demonstratie voor looneis; mindering op het loon bij onvoldoende arbeidsprestatie; zondig verplicht overwerk.
Aantal werknemers : onbekend.
Aantal stakers : 200 betonstorters.
Duur van de staking : 3 x 1 uur (25, 26 en 27-2-'64).

BUITENLANDS REISOVERZICHT

Tot 15 februari 1964

I = Inreis

U = Uitreis

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb. datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
31-10-1963	FERAREZ, M. RIETHOF, H. PIETERS, J.S.	5- 1-1922 22-10-1940 29- 6-1900	Leden Com.Ned.-Alg. en secr. SWP. Brussel, her- denking Algerijnse revolutie.
31-10-1963 22-11-1963	GROOT, S. de (+ echtgenote)	19- 7-1899	Voorz. CPN. Frankrijk (Cannes), vakantie.
9-11-1963 10-11-1963	HARTMAN, J.	23-12-1897	Funct. Hinag. Essen, bespr. Ned. deelname Hiag-Julfest.
18-11-1963 24-11-1963	METZ, R.	6- 8-1930	Ontwerper bij Pegasus. O.-Berlijn, zakenbezoek.
± 24-11-1963 ± 27-11-1963	FERAREZ, M. TICHELMAN, F.	5- 1-1922 22- 5-1929	Leden Ned.Sectie IVde Inter- nat. Brussel, bespr. Europ. Polit.-Buro IVde Interna- tionale.
25-11-1963	PIETERS, J.S.	29- 6-1900	Lid comité Ned.-Alg. en secr. SWP. Brussel, verg.Bur.nat. pour l'assistance europ. non gouvernementale à l'Algérie.
26-11-1963 4-12-1963	MINNAERT-Coelingh, M.B. GNIRREP, P.	17- 2-1906 14- 5-1918	Best.leden Ned.Vredesraad. Warschau, raadszitting WVR 28/11-2/12.
nov./dec. 1963	CAMARA PIRES, I.M. (Angolees)	4- 3-1898	Vertegenw. Angolese verzets- bew. MPLA. Ned., lezingen over Angola.
14-12-1963 19-12-1963	HULST, W.	9-12-1916	Secr.Ned.-USSR. Moskou, reisdoel onbekend.
2e week dec. (U)	KORPER-Ejzensztat, Ch.	2- 1-1902	Lid best.Ned.Auschw.Com. Han- nover. reisdoel onbekend.
21-12-1963 22-12-1963	HARTMAN, J. OORT, M.J.v. REYERS, P.A.C. met een 50-tal anderen	23-12-1897 11-12-1914 9-10-1928	Leden Hinag. Essen, invali- dentocht naar Julfest Hiag.
23-12-1963 4- 1-1964	INVANOW, A.P. VINOGRADOW, O.A. (Russen)	24-10-1935 12-12-1931	Leden Komsomol. Bezochten op 29/12 een oudejaars- bijeenk. ANJV.
eind dec. of begin jan. 1964	PLEKKER, M.	3-10-1924	Lid CC Ned.Sectie IVde In- ternat. Wenen, bespr. IVde Internat.?
3- 1-1964	ENTHOVEN, Mej.C.F.S.E.	21-12-1901	Vooraanstaand communiste. DDR, reisdoel onbekend.

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb. datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
10-1-1964	HULST, W.	9-12-1916	Resp. secr., lid dag.best.,
19-1-1964	GOUDKUIL, H.	7- 8-1916	personeel secretariaat
	WILLEMS-Clewits, W.G.	8- 1-1932	Ned. USSR. Moskou, sluiten
	HARLINGEN, J.J. van	16-12-1907	culturele overeenkomst "USSR-Ned." en "Ned.-USSR".
22-1-1964	BLOM, G.	17- 4-1909	Secr. Ver. Verzet. Hongarije,
3-2-1964	(+ echtgenote)		bijeenk. Soc. Comm. FIR en vak.
± 22-1-1964	SCHMIDT, B.	10- 8-1930	Redact. "De Waarheid".
			België, i.v.m. stakingen.
4-2-1964	HOEKSTRA, H.J.	17- 6-1924	Org. secr. CPN.
			Praag, reisdoel onbekend.

A G E N D A

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
8-9 febr.	Conf. Ned. Sectie IVe Internatio- nale.	Amsterdam	Ned. Sectie IVe Int.
12-14 febr.	Internat. stud. bijeenkomst voor Solidariteit met de strijd voor het volk en de stud. van Zd.Vietnam.	Boedapest	IUS
15-21 febr.	Zitting Executief Comité IUS.	Boedapest	IUS
26 febr.- 1 mrt. '64	Wereldjeugdconf. voor ontwapening.	Florence	WFDJ/Ital. jeugdorg.
begin 1964 (april?)	Conf. Duitse Vraagstuk.	Wenen? Joegoslavië?	WVR
7 en 8 mrt. 1964	7e Congres Ned. Vrouwenbeweging.	Amsterdam	NVB
* 20-21 mrt. '64	Land.bijeenkomst Federatie v.Vrije Socialisten.	Oosterland	Fed. Vrije Soc.
Pasen	21e Congres CPN.	Amsterdam	CPN
30 mrt.- 4 apr. '64	8e Wereldcongres Juristen.	Boedapest	IVDJ
voorjaar '64	Bijeenkomst bonden v. werknemers in de voedselindustrie in EEG- landen.	?	CGT en CGIL
10-15 apr. '64	3e Internat. conf. VVI-Overheid.	Praag	WVV
* 11-16 mei '64	2e Wereldconferentie voor vrouwe- lijke arbeidskrachten.	Boekarest	WVV
12-15 mei '64	4e Internat. conf. VVI-Mijnbouw.	Moskou	WVV
18-21 mei '64	2e Internat. conf. VVI-Handel.	Warschau	WVV
20-28 juni	IVe Internationale medische conferentie.	?	FIR
zomer 1964	Internat. stud. conf. over kolo- nialisme.	Sowjet-Unie	IUS
juni 1964	Stertocht N.V.B.	?	NVB
5-14 juli	Seminarium voor Jonge Vrouwen,	Praag	WFDJ
* 25-29 juli '64	Europese anarchistische conferentie	Bückeburg (W.Dlnd.)	anarchisten
nov. 1964	Bureau- en Raadsvergadering	Bulgarije	IDVF
herfst 1964	Verg. Alg. Raad WVV	Boedapest	WVV
1964	Bijeenk. Alg. Raad Féd. Internat. des Résistants.	?	FIR
1964	Internat. conf. Werkende Jeugd.	?	WFDJ
1965	9e Wereldjeugdfestival (?).	?	WFDJ/IUS
1965	5e congres Féd. Internat. des Résis- tants.	?	FIR
1965	Congres Wereldvredesraad.	?	WVR
?	8ste IUS-congres.	?	IUS
* nieuw c.q. aangevuld.			<u>VERTROUWELIJK</u>